

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ב אדר ב תשע"ט: הדלקת נרות: ירושלים 5:06 תל-אביב: 5:21 חיפה 5:12 מוצאי שבת: ירושלים: 6:19 תל-אביב: 6:21 חיפה: 6:20 ר"ת: 6:59

פרשת פקודי

והייתם נקיים

כדי להסיר כל חשד...

הגאון רבי אליהו חיים מייזל זצ"ל (גאב"ד לודז) התפרסם בין השאר בפעילותו הנמרצת למען החזקת מוסדות צדקה וחסד בעירו. עבודה קשה זו לא היה מטיל על אחרים, אלא הוא עצמו טרח לבקר את עשירי העיר ולהתרימם לכל דבר שבצדקה. אולם כאשר עסקו ראשי הקהילה בחלוקת כספי המגביות, השתדל רבי אליהו חיים בכל יכולתו למשוך ידו מכך.

שאלוהו נכבדי העיר: מדוע אין רבינו נוטל חלק פעיל בחלוקת כספי המגביות לנצרכים? השיב הרב מייזל: כידוע, פרשת "תצוה" היא היחידה בתורה (חוץ מפרשות בספר דברים שהוא "משנה תורה") ששמו של משה רבינו לא מוזכר בה. לעומת זאת מצינו שמו של משה פעמים הרבה בפרשת "תרומה". מדוע?

המשיך הרב מייזל והסביר טעמו של דבר: כי בפרשת "תרומה" מדובר על איסוף כספים ונדבות שונות לצרכי הקמת המשכן ולארגון חיי הציבור של כלל ישראל. בשל כך נתן משה את ידו הפעילה והנמרצת, כדי להביא הצלחה מירבית למגבית חשובה זו. אולם אחרי כן, כשהגיע מועד ניצול הכספים וחלוקתם למטרות השונות, משך משה רבינו ידו מכך, כדי להסיר ממנו כל חשד ולזות שפתיים...

"עוד יאמרו"...

הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל נזהר היה מאוד לא למסור תפקיד כלשהו בישיבה לאף אחד מבני משפחתו, ואף לא לקרובים אליו קירבה משפחתית כלשהי, זאת משום "והייתם נקיים מה' ומישראל".

כאשר ביקר הרב צדקה פעם ראשונה באנגליה למען החזקת הישיבה, בשנת תשי"ד, באה לפניו אשה חשובה אחת ממשפחת ששון וביקשה את כתובתו הפרטית בארץ ישראל. לשאלתו מה צורך לה בכתובת האישית שלו? הסבירה, שהיא יודעת כי המצב הכלכלי בארץ קשה למדי, וברצונה לשלוח לבני ביתו חבילות מזון לכלכלתם.

מיד מיחה בה הרב צדקה והזהיר אותה שלא תהיך לעשות כדבר הזה: "עוד יאמרו, ראו זה שיצא כביכול לחפש תומכים לישיבה, ולמעשה דאג יותר לעצמו..."

וזאת ליהודה

על מעשי האדם להיות טהורים ונקיים מכל חשד גם בעיני הבריות! נלמד מהפסוק: אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה" (פרק לח-כא)

וכתב בעל הטורים "מלא וי"ו שפקד לכל שש מאות אלף שלא יחשדוהו שלקח מן הכסף". ואמרו חז"ל: למה עשה חשבון הרי הקב"ה מאמינו שנאמר (במדבר יב-ז) "בכל ביתי נאמן הוא" ומשה נותן חשבון? אלא מפני ששמע ליצני הדור שהיו משיחין אחריו שנאמר "ויהי כצאת משה וגו' והביטו אחרי משה". היו חושדין בו כי נתעשר משום שנתמנה על כספי מלאכת המשכן. כששמע כן אמר, חייכם, משנגמרה מלאכת המשכן אני נותן לכם חשבון. כיון שנגמרה אמר להם "אלה פקודי המשכן" (מדרש תנחומא ומד"ר שמות תנא-א). "מכאן ילמוד כל אדם" – כותב השל"ה הק' – "להיות נקי מישראל בקל וחומר ממשה רבינו ע"ה.

כתב המאירי (על הגמרא מו"ק יח:): לעולם יזהר אדם שלא יביא עצמו לידי חשד, ולא יספיק היותו נקי מפעולות הרע מהש"ת לבד, אלא שיהיה נקי מה' ומישראל. ומכל מקום יצא מכלל זה כל שחושדין אותו מחמת קנאה או שנאה, שאם לא כן לא הנחת בן לאברהם אבינו. וכבר ידעת על אדון הנביאים שחשדוהו הכסלים מחמת קנאתם.

ובספר בינה לעתים (ח"ב דרוש לה) כתב: הבריחה מחשדן של הבריות, אין ספק שהיא דבר ראוי ומתקבל אצל השכל, כי יגונה מאד ויהיה בזוי ושפל בעיני האנשים כשיתן מקום שיחשבו עליו רעה, וגם יגיע לו מזה נזק והפסד, ומפני כך יתרחק האדם מהיות נחשד.

על כן אמר כי לא זו הדרך להתרחק מן החשד בעבור אלו הסיבות ודומיהן, אבל העיקר הוא כי לא טוב בעיני ה' היות האדם נחשד מהבריות, והוא יתברך מצוה ומזהיר מלגרום עליו חשדא, ומצד זה להיות מוזהר על ככה ממנו יתברך, וכמו שמשתדל לצאת ידי חובתו עם בוראו, כן צריך שיצא ידי הבריות ויתרחק מהיות נחשד מהם. עכ"ד.

לפי זה נסתפקנו, האם האיסור להביא עצמו לידי חשד, אין זה איסור עצמי, אלא רק משום שמכשיל את חברו לחשוד בכשרים, מכיוון שאסור לחשוד בכשרים, נמצא מכשיל חברו באיסור, ויש בזה משום "לפני עור לא תתן מכשול", או שהאיסור הוא בזה עצמו, שאסור להביא גנאי על עצמו ולהיות רשע בעיני הבריות?

זכות גדולה להיות שותף בהחזקת ותמיכת לומדי תורה!

נלמד מהפסוק: "בקע לגולגולת מחצית השקל... לצקת את אדני הקודש" (פרק לח-כו, כז)

וכתב החפץ חיים (ע"ת): ציוה הקב"ה לעשות מן הנדבות הללו האדנים, שעליהם יעמוד גוף המשכן, והוא כדי שיהיה לכל ישראל חלק בזה. וכן הדין עם הלומדים את התורה והמחזיקים אותה, כזה כן זה, מסייעים לקיום העולם ושניהם שותפים בזה.

את גודל מצות החזקת התורה למד החפץ חיים (בספרו **שם עולם** פרק יז) ממה שציוה השי"ת (שמות כה-טו) "בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסורו ממנו". כלומר: אפילו בעת שאין נצרך להם לשאת אותו, כגון לאחר שהושם בבית המקדש.

וכתבו הספרים שהוא רמז, כמו לענין הבדים כיון שעל ידם תשאו הארון נתקדשו כקדושתו וזכו עבור זה שיהיו עמו ביחד לנצח אף בעת שאין נצרך לנשיאתו, כך גם לענין מחזיקי התורה, כיון שהחזיקו תלמיד חכם בעודם בחייהם, יזכו להיות עמו במחיצתו לנצח.

מוסיף הח"ח שכך גם לענין המנורה, ציוה התורה (במדבר ח-ד) "עד ירכה עד פרחו מקשה היא", כי אור המנורה רומז לאור התורה כידוע, ועל כן ציווה לנו שירכה שעליה עומדת המנורה תהיה דבר אחד עם המנורה גופא, להורות לנו דמחזיקי התורה יהיו לעתיד בצוותא חדא עם בעלי התורה.

עוד ביאר הח"ח את הנאמר (ישעיה נו-ד) "ומחזיקים בברית", ולא נאמר "את בריתי". וכן אמר הכתוב "עץ חיים היא למחזיקים בה" ולא נאמר "למחזיקים אותה", טעם הדבר, משום שבאמת ע"י זכות התורה העולם מתקיים, דבלתה לא היה העולם מתקיים, וכדכתיב (ירמיה לג-כה) "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת". ואף עתה שכבר נברא העולם, אילו ח"ו היה כל העולם בטל מהתורה אפילו רגע אחד, תיכף היתה מתבטלת כל הבריאה.

נמצא אם כן, שהמחזיק את התורה צריך להתבונן שעל פי האמת התורה מחזיקה אותו ואת כל המציאות כולה, אלא שלענין בשר נראה שאנו מחזיקים אותה, והוא כדמיון שאמרנו חז"ל (סוטה לה). "ארון נושא את נושאי". שגם בזה נראה לעיני בשר שהכהנים הם נושאים את הארון וכן היתה המצוה עליהם. אבל באמת הארון נושא אותם אחרי שהחזיקו את ידם בו. וכך גם בענין התורה. ועל כן אמר הכתוב "ומחזיקים בבריתי". וכן "עץ חיים היא למחזיקים בה". והיינו למי שמתבונן שע"י החזקתו בה הוא מוחזק גם כן על ידה, והיא מחזיקה אותו על פי האמת, אזי היא לו לעץ חיים. "ותומכיה", היינו אף מי שחושב שהוא תומך אותה לבד, הוא גם כן מאושר.

כשהיה הרב מפוניבז' - הגרי"ש כהנמן זצ"ל מדבר אל הנדיבים בעם, מחזיקי התורה, נהג לומר: הישיבות הקדושות המה בבחינת ארון ברית שהלוחות והתורה ניתנו בתוכו. החזקת התורה בישראל היא בבחינת "בכתף ישאו".

אנו למדים מפרץ עוזה (שמואל ב-פ"ו) שנענש על שאחז בארון העדות כאשר שמטו הבקר, ולא נשא קל וחומר בעצמו "נושאי נושא, עצמו לא כל שכן". ואמרו חז"ל (סוטה לה). ששורש התקלה נבע מטעות של דוד המלך ע"ה שנכשל בדבר שאפילו תינוקות של בית רבן יודעים בו, דהיינו ששכח כי אזהרה מיוחדת יש בארון העדות "בכתף ישאו" ואין מוליכים אותו על גבי בהמות.

והלקח העולה מאותו מעשה - אמר הרב מפוניבז' - הוא כי רק מי שהוא נבער מדעת, כבהמה, מסוגל "לחשוב" כי הוא הנושא את הארון, ואינו חש בכלל שההיפך הוא

בזכות החזקת תורה...

סח הגאון רד"ב **אייכנשטיין** (רב ור"מ בדרום אפריקה): "קודם שבאתי לגור בדרום אפריקה, הלכתי לבדוק ולבחון את המקום ועל כן התפללתי בחמשה בתי כנסת שונים. ומה נדהמתי לראות שבכל מקום כזה שהגעתי היו לפחות כשני מנינים של יהודים חרדים עטורי זקן ופיאות, ורוב הציבור היו מיוצאי ליטא אשר מנה מאות משפחות של חרדים כ".

שאלתי אותם: הכיצד זכו לכך? והשיבו לי שהכל בזכותו של **גאב"ד פוניבז', רבי יוסף שלמה כהנמן** זצ"ל שהיה מגיע לשם בקביעות לאסוף כסף עבור אחזקת מוסדותיו, והם היו מקבלים אותו בכבוד גדול ונותנים לו תרומות גדולות ורבות.

ועל אף שראה הרב מפוניבז' שהציבור שם רחוק מקיום המצוות, עמד על רגליו והכריז כי "בזכות מעשי הצדקה הגדול שאתם עושים, אני מברך אתכם שבני בניכם ישובו אל ה'". וכך הוה.

מגד גבעות עולם

המליונר שלא זכה...

סיפר הגר"י גלינסקי זצ"ל: פעם חזר הרב מפוניבז' - הגרי"ש **כהנמן** זצ"ל ממסע מתייש בחו"ל למען החזקת הישיבה. הוא אמר לי: "בוא וראה מעשי אלוקינו, השגחה פרטית!"

וכך סיפר לי: "הייתי בארצות הברית ושמעתי על פלוני, יהודי מליונר, המבקש להנציח את שמו במבנה ציבור רב רושם בארץ הקודש. חשבתי לעצמי, ב"ה, ישיבת פוניבז' עומדת על תילה. אבל נרתום אותו להציב יד ושם לישיבה נוספת שנכחדה בשואה הנוראה, ישיבת גרודנא, או רמיילס, או קוברין, או ברנוביץ, לא חסר.

"טרחתי וניסיתי בלי סוף לפגוש אותו" - מספר הרב מפוניבז' - "אך כל העת היו דחיות מדחיות שונות, ממש מניעות ממרום. פה יצא ופה נסע. פה חלה ופה נפש... התייאשתי, והתרמתי גבירים אחרים כפי יכולתי וברוך השם עלה בידי.

"והנה כשעליתי למטוס לשוב ארצה, מי יושב לידי, במושב הצמוד, אם לא אותו יהודי! ובאמת יהודי חם בעל לב נפלא. שוחחנו בלבביות והצגתי את מרכולתי, לזכותו בשני העולמות.

ואז אמר לי: "חבל שהרב איחר בשבוע. כבר תרמתי איצטדיון ביפו שישא את שמי, איצטדיון בלומפילד..."

והפטיור הרב מפוניבז': "איי, מעשי אלוקינו! לא היו לו זכויות, לא נמצא ראוי! אילו היה זוכה ובונה היכל לתורה, כמה מצוות היו מתווספות לו מדי שנה בשנה, ומדי חודש בחודשו. מדי שבוע ומדי יום, ובכל שעה ושעה! משלא זכה, כמה חילול שבת רח"ל, יזקף לחובתו..."

והגדת - ח"א

"היקחו מהם את הזכות"...

הגאון רבי דוד הכהן לייבוויץ זצ"ל (ומייסד וראש ישיבת "רבינו ישראל מאיר הכהן") סיפר לתלמידים את המעשה הבא:

לפני שהיה לישיבת ראדין בית מדרש משלה, למדו הבחורים בבית המדרש העירוני והתפללו יחד עם ה"בעלי בתים". בזמן התפילות היו עוברים בין המתפללים עם שתי קופות צדקה, אחת עבור בית המדרש ואחת עבור בני הישיבה. הגיעו הבחורים אל **החפץ חיים** בטענה שהם מתביישים ומרגישים מבוזים, כיון שהעניים שמים רק פרוטות בודדות בקופה למענם.

אמר להם החפץ חיים: הרי כולם מתפללים "ותן חלקנו בתורתך", והנה הגבירים יכולים לקבל ולזכות בחלקם בתורה על אף שאינם לומדים, בכך שתומכים הם בישיבה בנדבות גדולות, הרי זה חלקם בתורה, אולם אותם עניים שלא יכולים לתת נדבות גדולות, הרי פרוטות בודדות ביכולתם לתת, היקחו מהם את הזכות הזאת של חלקם בתורה?

"דין תורה" להגראי"ל שטיינמן...

סיפר הרה"ג ר' **אברהם פכטר** שליט"א (ראש כולל באלעד): "בתקופת הנפילה הגדולה בארה"ב, כשגברים רבים איבדו את כל רכושם, קבלתי טלפון ממיאמי. על הקו אחד מן הגברים, כשבקול טעון וכאוב הוא אומר לי כי הוא מתכוון להגיע לארץ ישראל ליממה אחת ולקרוא להגראי"ל שטיינמן לדין תורה..

"הוא טען שקיבל ברכה מהרב שטיינמן לעשירות בזכות תרומתו למען החזקת התורה, והנה עתה הוא נפל למצב קשה מאד. ולכן רוצה לבוא לארץ לדון עם הרב שטיינמן בדין תורה.

"**נלחצתי** מכך מאד ונכנסתי להרב שטיינמן וסיפרתי לו דברים כהויתן. ענה לי הרב: "תגיד לו שיבוא". והוא אכן בא. הוא התיישב לפני רבן של ישראל ותינה את טענותיו, כשהרב שטיינמן יושב ומאזין לו לכל מילה ומילה.

"**כשסיים** הלה לשפוך את לבו, הרהר הרב שטיינמן מעט, ואז שאלו: "האם בעסקך יש לך שותפות ורווחים עם מחללי שבת"? ענה לו אותו גביר בחיוב. המשיך הרב שטיינמן לשאול: "האם יש לך קשר ורווחים מעסקים שעוברים על איסור ריבית"? שוב ענה אותו יהודי בחיוב כי אכן יש לו שותפות עם עסקים בריבית.

אמר לו הרב שטיינמן: "אם כן, תשמח שנכסיד כולם נאבדו, הקב"ה ריחם עליך שלא תעבור איסורי תורה ולא תהנה מממון של חילול שבת. הוא נתן לך הזדמנות עתה קבל על עצמך לסחור אך ורק בממון כשר ללא איסור וכך תחזור לאיתנד הראשון".

סיים הרב פכטר: "אותו גביר קיבל על עצמו לסחור בלי חששות של איסורי שבת וריבית וחזר לקדמותו. ועד היום הוא ממשיך להחזיק תורה בממונו".

האמת, שהתרה נושאת אפילו את נושאייה ולא רק את עצמה. רק כאשר מטענינים את הארון על גבי בהמות, מאבדים בני אדם את החוש המציאותי, כפי שקרה לעוזה.

לא כן כאשר בני קהת הם הנושאים את הארון בכתף מתוך חרדת קודש והתעלות הנפש [=כני עבודת הקודש עליהם!]. לגביהם הענין נהיר לאשורו בשני מסקנות אלו: א) אמנם הם המה כביכול טועני הארון, אך לאמיתו של דבר הוא טוען אותם, ואינו זקוק להם. ב) מאידך, אף שבוודאי הארון נושא את עצמו, מכל מקום החובה מוטלת עליהם להטות שכם ולהעמיס על עצמם את משאו: "בכתף ישאו".

ברכה לרעהו

ראוי לאדם לברך את רעהו, ובמיוחד אחרי שהשלים מלאכה חשובה!

נלמד, בדרך רמז, מהפסוק: "וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה... ויברך אותם משה"... (פרק לט-מג)

וכתב רבי יהודה החסיד ז"ל (בספר חסידים ס' תתרכא-ב): כשאדם גומר מלאכה גדולה, צריכה ברכה. שהרי לא ר' שברא הקב"ה את עולמו ברכו שר העולם שנאמר "ישמח ה' במעשיו". וכן כשכלו מלאכת המשכן ברח אותם משה. וכן עשה דוד ושלמה, וכן חזקיהו. וכן הוא אומר "מי האיש אשר נטע כרם ולא חללו", שלא ברכו... ואם תאמר: למה נאמר ויברך אותם משה שתשרה שכנה במשכן והלא כבר הבטיחו הקב"ה "ושכנתי בתוכם"! אלא שהיה ירא שמה יגרום החטא.

מובא בזוהר הק' שכאשר רוצה אדם לברך את חברו או את בנו, צריך לברך תחילה להקב"ה, ואם לא מברך תחילה להקב"ה, לא יתקיימו ברכתיו. וכתב הפלא **יועץ**: וכן היה מנהג מוהר"י חזק זצ"ל שכאשר בא אליו אדם אחד להתברך ממנו, משים ידו על ראשו ואומר יתברך שמו של הקב"ה, ואחר כך מברך לאיש ההוא.

מסופר בגמרא (מו"ק טו:) על רשב"י ששלח את בנו לקבל ברכה מרבי יונתן בן עסמי ורבי יהודה בן גרים. וכך הם בירכוהו: יהא רעוא דתזרע ולא תחצד [=יהי רצון שתזרע ולא תקצור]. תעייל ולא תיפוק [=תכניס ולא תוציא, היינו שיכניס סחורה ולא יצליח למוכרה] תפיק ולא תעייל [=תוציא ולא תכניס. היינו שיוציא סחורה ולא תשוב אליו] ליחרוב ביתך ולייתבי אושפיזך [=יחרב ביתך ויתיישב מלונך] לבלבל פתורך [=שולחנך יהא מבולבל] ולא תחזי לשתא חדתא [=ולא תראה שנה חדשה].

חזר הבן אצל רשב"י והתלונן: לא די שלא בירכונני, אלא עוד ציערו אותי בדבריהם. וסיפר לאביו את כל הדברים שאמרו לו. הרגיעו אביו ואמר לו, כל אלו ברכות הם: "שתזרע ולא תקצור" - שתוליד בנים ולא ימותו. "תכניס ולא תוציא" - תכניס כלות, ולא ימותו בניך שיצטרכו לצאת. "תוציא ולא תכניס" - תוציא בנותך כדי להשיאם ולא ימותו בעליהן ויצטרכו לחזור אליך. "יחרב ביתך ויתיישב מלונך" - יחרב קברך, שתחיה לאורך ימים ולא תבוא לקבר, ויתיישב הבית שאתה דר בו. שהעולם הזה דומה למלון. "יהי שולחנך מבולבל" - ע"י בניך ובנותיך המרובים. "ולא תראה שנה חדשה" - לא תמות אשתך ותשא אחרת ואז תהיה שנה חדשה לשמחה.

והקשה הגאון מהר"ם פאדוה: מדוע באמת בירכו אותו בלשון של קללה? ותיריך, שעשו כן כדי שיבוא לאחר מכן אל אביו ויוכרח לפתור לו את הדברים וממילא יתברך גם מאביו ותהיה לו הברכה בכפלים. וזו היתה גם כוונת יוסף הצדיק שלאחר שסיים אביו לברך את מנשה ואפרים, רק אז אמר לו יוסף "לא כן אב"י". אמר זאת כדי שיתברך פעם נוספת.

"וקמץ ממנו הכהן"...

פעם נתכבד הגאון רבי מאיר שמחה הכהן זצ"ל (בעל אור שמח) לסדר קדושין אצל כהן מיוחס. לאחר החופה בירך רבי מאיר שמחה את החתן בזה הלשון: "יתן השם שיקויים בך הכתוב "וקמץ ממנו הכהן". שמעו האנשים את הברכה ולא הבינו פשרה. הסביר להם ה"אור שמח" בדברים הבאים:

ידועים דברי הגמרא (ברכות ח.) "במערבא, אם נשא אדם אשה, שאלו אותו: "מצא" או "מוצא", כלומר: האם קיבל "מצא אשה מצא טוב" או "מוצא אני מר ממות את האשה". והלא "מצא" כותבים בקמץ מתחת ה"מ"ם ו"מוצא" כותבים בחולם. על כן, ברכתי את החתן, הכהן, שיקויים בו "וקמץ ממנו הכהן". שיהיה אצלו "מצא" בקמץ ולא בחולם...

אימתי מובטח שתתקיים הברכה?

ביקשו פעם מהגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל שיתן ברכה בדרך "הבטחה" לאדם הזקוק לישועה אמר: "אינכם יודעים כמה רחוק אני מסוג דיבורים אלו. ואמנם קבלה בידיו מהצדיק רבי מרדכי מסלונים זצ"ל "כי כל יהודי אם הוא מברך מעומק הלב, מובטח הוא שברכתו תתקיים!"

ובהזדמנות אחרת אמר: "כשמברכים את הזולת בכוונה אמיתית לשם שמים ומתוך רצון אמיתי לעזור ולסייע לזולתו, אזי הקב"ה מסייע והברכה מועילה ועושה פרי".

דרכי החיים

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו - סיפורים בני זמננו

דרייבֶר מסוג אחר

להסיע אותם לקטסקילס?...

וראה זה פלא, האשה מגיבה: **כן בעלי הוא במקרה דרייבֶר!**

* * *

הוא תיכף מגיע למקום. הם מוסרים לו את הכתובת - אותה הוא לא מכיר, אבל מרגיע אותם שבסייעתא דשמיא יש לו תוכנת 'ווייז' והכל יהיה בסדר. אבל לפני שיוצאים אומר הדרייבֶר: מכיוון שהגיעו עכשיו מנסיעה ארוכה, יעלו בבקשה לביתו לטעום משהו. "אני גר כאן ממש מעל תחנת האוטובוס!" אי אפשר לצאת לדרך בלי פרוסת קוגל תפו"א חם, ושתייה קרה. "ככה זה הדרייבֶר'ס של מונרו" הוא קובע בפשטות והם לא מעיזים להתווכח.

מסיימים את ה'טועמיה' ויורדים לרכב. מתרווחים במקומות בשמחה, את החששות ואי-הנעימות העמוקה ששלטה בהם קודם, מחליפים כעת רוגע ושלווה. סוף סוף אפשר ליהנות מהנוף ההררי שנשקף מהחלון... הדרייבֶר מצייד אותם בבקבוקים אישיים של מים-קרים, והרב מהרהר לעצמו: "אמריקה! אמריקה! איזה מושגים - אבל כמה זה יעלה לי? עדיף לא לחשוב... ההכרח לא יגונה - וכי יש לי ברירה אחרת?"

תוך כדי כך עולה לו עוד מחשבה אודות השוני של "הדרייבֶר'ס של מונרו": אשתו של הדרייבֶר אף היא הצטרפה לנסיעה. מה זה? קלט שכנראה אין הדברים כפשוטם, והחל לגשש אצל הנהג אודות טיב עבודתו ועיסוקיו. "תראה; אני לא ממש דרייבֶר אמיתי" הודה בסופו של דבר "אבל אני מלא הכרת-טובה כלפיכם! אנחנו תמיד טרודים ועסוקים, וכאן בזכותכם התאפשר לי ולאשתי לצאת קצת להרים..."

הרב חשב שהשמים נופלים עליו. מה?! שהוא יטריח אדם בזמן כזה לחוץ של ערב-שבת! אבל ה"דרייבֶר" הרגיע: השבת מוכנה פֶרֶקֶט - אין מה לדאוג.

בשלב זה כבר היה חשוב להם לדעת מה שם האיש המיוחד?

"-פרידמן" - או "-פריעדמאן" ליתר דיוק...

קשור לראש-קהל של סאטמאר?

"-כן. זה אבי זכרונו לברכה".

אהו! - שמח רבי דוד. לפני 25 שנה נתקעתי באיזה מקום, ואבא שלכם אירח אותי! נו, מסתבר ש"ברא כרעא דאבוה" [הבן דומה לאב] - הרי לנו סגירת-מעגל!...

הדרך לא הייתה פשוטה. ה'ווייז' ניסה לעזור, אך היו באזור כמה שמות בעלי צליל דומה, אך עם איות שונה - ולך תדע למה התכוון המשורר... ה"דרייבֶר" התקשר לאנשים על מנת לברר היכן המיקום המדויק, וגם כאשר הגיע לשם לא נרגע עד שראה את אורחיו משתכנים ב"בונגלו" שלהם.

לפני פרידה עוד הוסיף ורוקן את כיסיו - ואשתו רוקנה את תיקה - למען עמלי התורה דהכולל החשוב במרכז הארץ.

'מי כעמך ישראל' כבר אמרנו?

פעם בשנה, יוצא הרב דוד מ. למשך כמה שבועות להרי הקטסקילס בניו-יורק. אם זה נשמע לכם כמו התחלה של סיפור נופש מעניין, זה לא ממש. או: ממש לא.

מדובר בראש-כולל חשוב ממרכז הארץ. במהלך הקיץ, הוא יוצא לניו-יורק. במשך ימות השבוע שוהה בעיר, ובסופי שבוע יוצא להרים - בדיוק כפי שנוהגים רוב אנשי העסקים המקומיים. בתקופה זו הוא פוגש את תומכי הכולל, וגם מוסר דרשות ושיעורים במקומות שונים. הוא כבר איננו צעיר, ותמיד מצטרף איתו אחד מבניו.

קיץ תשע"ח, יום שישי - ערב שבת קודש: מכיוון שאין תחבורה ישירה מבורו-פארק להרים, יוצא הרב באוטובוס ל'מונרו'. משם זה סיפור של כחצי שעה עד לקטסקילס, בתנאי שאין פקקים מיוחדים, או תקלות אחרות...

בדרך-כלל כבר ממתין להם ב'מונרו' ר' יוסף ב. - יהודי יקר שמארח אותם בכבוד, ובהמשך מסיע אותם להרים. השנה הוא נעדר לרגל ברית של נכד שמתקיים בליקווד, אבל ר' יוסף סידר מבעוד מועד מחליף שידאג לכל צרכיהם.

* * *

עוד לפני שהם עלו על האוטובוס מבורו-פארק למונרו, התקשרו למחליף אך לא הצליחו ליצור קשר. סברו שמהו משובש בקו. אך גם בהמשך הנסיעה הארוכה - שנמשכת שעתיים לפחות - לא הצליחו ליצור קשר. הם לא רצו להטריד את ר' יוסף שמתכוון לשמחה המשפחתית, אבל בלית ברירה התקשרו וגם כאן לא נענו. ניסו וניסו אך דומה שלכבודם מערכת התקשורת בניו יורק רבתי כמו קרסה לגמרי...

בדרכו ל'פאלס-טרי' ["קרית-יואל"], האוטובוס כבר עקף את 'מונסי' - והטלפונים עדיין לא עונים. האוטובוס כבר שועט בשטחים עליהם הולכים להיבנות 2,000 דירות חדשות לחסידים - והטלפונים עדיין לא עונים. האוטובוס כבר מטפס במעלה 'גארפילד', הרחוב המרכזי - והטלפונים עדיין לא עונים...

מה עושים? הלחץ גובר אך לרדת מהאוטובוס חייבים - אז יורדים. קשה להם להתארגן עם תחבורה להרים, מוניות אינם ממש בנמצא כאן במונרו, ואם רוצים 'קאר סרוויס' [=שרותי הסעה] יש להזמין מראש. חושבים לעצמם מקסימום "ניתקע" פה לשבת. נחפש איזה הכנסת-אורחים וזהו.

אבל יהודים אף פעם לא מתייאשים, הם ממשיכים להתקשר - רק כדי לשמוע בפעם האלף שהמנוי לא זמין. ניצבים ככה נבוכים, עומדים בתחנת האוטובוס אב ובנו כששניהם מנסים שוב ושוב להתקשר לכל מספר אפשרי... כאשר לפתע מתקרבת אליהם במהירות אישה חסידית ואומרת ביידיש עסיסית: נראה שאתם צריכים עזרה! מצוקה כלשהי? אפשר לעזור? האב והבן חשו אי-נוחות מהפנייה הישירה, וכשהתעשתו אמרו אָמממ, אולי יש כאן איזה מונית או 'היימישע דרייבֶר' [נהג מאנ"ש] שיכול

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il